

नगराईन नगरपालिका

स्थानीय राजपत्र

खण्ड : १

संख्या : ४

मिति : २०८०/०६/२७

भाग-१

नगराईन नगरपालिका

नगर कार्यपालिकाको कार्यालय

नगराईन, धनुषा

मधेश प्रदेश, नेपाल

नगराईन नगर पालिकाको नगर प्रहरी संचालन तथा

ब्यबस्थापन कार्यविधि २०८०

नगराईन नगर पालिकाको नगर प्रहरी संचालन तथा व्यवस्थापन कार्यविधि २०८०

प्रस्तावना :

नगरपालिका क्षेत्रमा आवश्यकत शान्ति तथा सुव्यवस्था कायम गरि नगरपालिका एवं नगर क्षेत्र भित्रको सार्वजनिक सम्पतिको सुरक्षा एवं संरक्षण गर्न , नगरपालिकाका निर्णयहरूको कार्यान्वयन गर्न, आपताकालिमा अवस्थामा राहत र उद्धारको कार्य गर्न, अनाधिकृत निर्माण तथा सार्वजनिक सम्पतिको अतिक्रमण रोकथाम तथा नियन्त्रण गर्न र छाडा पशु चौपायाको नियन्त्रण सम्बन्धि कार्य गर्न स्थानीय सरकार संचालन ऐन, २०७४ को दफा ११ को उपदफा (२) को खण्ड (क) (१) मा उल्लेख भएको नगर प्रहरी सम्बन्धि व्यवस्थापनलाई कार्यान्वयन गर्न वाञ्छनीय भएकोले स्थानीय सरकार संचालन ऐन २०७४ को दफा १०२ को उपदफा (२) बमोजिम नगराईन नगर पालिकाले यो नगराईन नगरपालिकाको नगर प्रहरी संचालन तथा व्यवस्थापन कार्यविधि -२०८० तर्जुमा गरि जारि गरेको छ ।

परिच्छेद- १

प्रारम्भिक

१. संक्षिप्त नाम र प्रारम्भ : (१) यो कार्यविधिको नाम “नगराईन नगरपालिकाको नगर प्रहरी संचालन तथा व्यवस्थापन कार्यविधि -२०८०” रहेको छ ।

(२) यो कार्यविधि स्थानीय राजपत्रमा प्रकाशित भएको मिति देखि लागु हुनेछ ।

२. परिभाषा : बिषय वा प्रसाले अर्को अर्थ नलागेमा यस कार्यविधिमा -

- (क) “ऐन” भन्नाले स्थानीय सरकार संचालन ऐन, ०७४ सम्झनु पर्छ ।
- (ख) “नगरपालिका” भन्नाले नगराईन नगरपालिका सम्झनु पर्दछ ।
- (ग) “सभा” भन्नाले नगराईन नगरपालिको नगर सभा सम्झनु पर्दछ ।
- (घ) “नगर कार्यपालिका” भन्नाले नगराईन नगरपालिका भन्ने सम्झनु पर्दछ ।
- (ङ) “प्रमुख” भन्नाले नगराईन नगर पालिकाकप प्रमुख सम्झनु पर्दछ ।
- (च) “प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत” भन्नाले नगराईन नगरपालिकाको प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतलाई सम्झनु पर्दछ ।
- (छ) “नगर प्रहरी प्रमुख” भन्नाले आफु मातहतको जनशक्तिलाई आन्तरिक रुपमा कमाण्ड गर्ने सिनियर नगर प्रहरी कर्मचारी भन्ने सम्झनु पर्दछ । यस शब्दले नगर प्रहरी प्रमुख नियुक्ति नभए सम्म नगर प्रहरी कर्मचारीको कमाण्ड गर्ने हवलदार वा सिनियर प्रहरी जवानलाई समेत जनाउने छ ।
- (ज) “नगर प्रहरी कर्मचारी” भन्नाले नगर प्रहरी अधिकृत जवान र सुरक्षा गार्डको रुपमा नियुक्त कर्मचारीलाई सम्झनु पर्दछ ।

- (झ) “समिति” भन्नाले नगराईन नगरपालिकामा करारमा प्राबिधिक कर्मचारी व्यवस्थापन गर्ने सम्बन्धि कार्यविधि, २०७४ को दफा ५ बमोजिमको पदपूर्ति समितिलाई सम्झनु पर्दछ ।
- (ञ) “ सेवा करार “ भन्नालेयास कार्यविधि बमोजिम स्वीकृत दरबन्दीमा कुनै व्यक्तिको सेवा करारमा लिने सम्झौता गरी सेवा करारमा लिने कार्य सम्झनु पर्दछ ।
- (ट) “तोकिएको वा तोकिए बमोजिम “ भन्नाले नगर कार्यपालिकाले समय समयमा निर्णय गरि तोकिएको वा तोकिए बमोजिमको व्यवस्था सम्झनु पर्दछ ।

परिच्छेद - २

नगर परहरिअको क्षेत्राधिकार,सेवा गठन , रेखदेख र नियन्त्रण

३. **नगर प्रहरीको क्षेत्राधिकार :** (१) नगर प्रहरी कर्मचारीको क्षेत्राधिकार प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतले तोके बमोजिम नगराईन नगरपालिका भित्र मात्र हुने छ ।
४. **नगर प्रहरी सेवाको गठन:** नगरपालिकामा एक नगर प्रहरी सेवाको गठन गरिनेछ । नगर प्रहरी सेवाका बिभिन्न पदहरु,बिभिन्न पद अन्तरगत रहने प्रहरी कर्मचारीहरुको दरबन्दी संख्या र पदपूर्ति सम्बन्धि व्यवस्था यो कार्यविधि अनुसार हुने छ ।

५. नगरपालिकामा रहने नगर प्रहरी कर्मचारीको पद : (१)
नगरपालिकामा रहने नगर प्रहरी कर्मचारीको पद देहाय
अनुसार हुनेछ ।

(क) नगर प्रहरी सहायक निरीक्षक

(ख) नगर प्रहरी हवलदार

(ग) नगर प्रहरी जवान

(२) उप-दफा (१) अनुसारका पदहरु मध्ये
आवश्यकता अनुसारका पदहरु र ति पद अन्तरगत रहने
नगर प्रहरी कर्मचारीको दरवन्दी र संख्या नगर सभाले
स्वीकृत गर्ने छ ।

(३) उप-दफा (२) बमोजिम स्वीकृत दरवन्दी मध्ये
रिक्त भएको पदमा यो कार्यविधि तथा नगरपालिकाको
प्रचलित कानून बमोजिम पदपूर्ति गर्दा दफा १० बमोजिम
पदपूर्ति गरिनेछ ।

(४) नगरपालिकाले प्रत्येक पदमा कार्य विवरण
बनाउने छ र त्यस्तो कार्य विवरणमा उक्त पदको
काम, कर्तव्य, अधिकार र उत्तरदायित्व समेत उल्लेख
गरिनेछ ।

(५) नगर प्रहरी प्रमुख लगायत नगर प्रहरी
कर्मचारीको काम कर्तव्य र अधिकार यसै कार्यविधिमा
व्यवस्था गरी अनुसार हुने छ ।

परिच्छेद-३

नगर प्रहरी कर्मचारीहरुको काम कर्तव्य र अधिकार

६. नगर प्रहरी कर्मचारीको काम,कर्तव्य र अधिकार : (१)
नगर प्रहरी कर्मचारीहरु हमेशा आफ्नो ड्युटीमा रहेको मानिनेछ । निजलाई जुनसुकै बखत पनि काममा लगाउन सकिनेछ ।

(२) नगर प्रहरी कर्मचारीको काम कर्तव्य र अधिकार देहाय बमोजिमको हुने छ ।

(क) सार्वजनिक आवागमनमा बाधा अवरोध पुरयाई राखिएका निर्माण सामाग्रीहरु त्यस्ता पसल/व्यवसायबाट हटाउन लगाउने,नमानेमा आफै हटाई हटाउन लाग्ने खर्च सम्बन्धित व्यक्तिबाट असुल उपर गर्न पेश गर्ने ।

(ख) नगर क्षेत्रभित्र दैनिक उत्पादन हुने फोहर मैला निर्धारित समय र स्थानमा राख्न लगाउने, अटेर गर्नेलाई कानुन बमोजिम कारवाही गर्न पेश गर्ने ।

(ग) सार्वजनिक जग्गा, बाटो, मठ मन्दिर, ढल नाला, चौक, पोखरी मिची कसैले घर कम्पाउण्ड, टहरा वा त्यस्तै अन्य निर्माण कार्य गरेको अथवा व्यक्तिगत रूपले प्रयोग गरेको छु छैन निरीक्षण गर्ने । निर्माण वा अतिक्रमण गरेको देखिएमा निर्माण कार्य रोक्का गरि कानुन शाखा मार्फत निर्णय गर्ने अधिकारि सामक्ष पेश गर्ने, आदेश अनुसार गर्ने गराउने ।

- (घ) नगर क्षेत्र भित्र कसै ले भवन निर्माण गर्दा अनियमित ढंगले इर्मान कार्य गरेको देखिएमा नक्सापास भए नक्सा पासको प्रमाण पत्र सहितको प्रतिवेदन सम्बन्धित शाखा मार्फत निर्णय गर्ने अधिकारि समक्ष पेश गर्ने , माप दण्ड विपरित देखिई भत्काउने आदेश भएमा आदेशानुसार गर्ने गराउने ।
- (ङ) छाडा पशु चौपाया पक्राउ गरि लिलामका लागि पेश गर्ने , लिलाम हुन नसकेका छाडा पशुचौपाया नगरपालिकाले तोके बमोजिम व्यवस्थापन गर्ने गराउने ।
- (च) स्वास्थ्यका लागि हानिकारक वस्तु तथा सडेगलेको खाध पदार्थ बिक्रि वितरणमा रोक लगाउने । तोकिएका मापदण्ड विपरित सडेगलेको हानिकारक वस्तु विक्री गरेको पाइएमा पहिलो पटक भए जफत गरि गाड्न लगाउने । पटक पटक यस्तो कार्य दोहोरिएमा नियमानुसार जरिवाना गर्ने वा पसल बन्द गर्न गराउन राय साथ पेश गर्ने ।
- (छ) रोगि वा कानुनले निषेध गरेको पशुपंक्षी काटमार गर्न नदिने र त्यस्ता पशु पंक्षीको मासु विक्री वितारंमा रोक लगाउने । अटेर गरेमा जफत गरि नष्ट गर्ने र नियमानुसार कारवाहीका लागि राय सहित पेश गर्ने ।
- (ज) छाडा कुकुर नियन्त्रण सम्बन्धि कार्य गर्ने । वेवारिस, मरेका पशुपंक्षीको समयमै उचित व्यवस्थापन गर्न लगाउने ।

- (झ) सडक आवगमन वा सर्व साधारणको लागि खतरा देखिएका रुखहरु काट्न लगाउने । जोखिमपूर्ण घर,पर्खाल भए सोको लिखित प्रतिबेदन पेश गरि आदेशानुसार गर्ने गराउने ।
- (ञ) वडा समिति, टोल विकास संस्था वा अन्य सामाजिक संघ संस्था र सुरक्षा निकायसंगको सहकार्यमा सरसफाई , सुरक्षा र सामाजिक विकृति हटाउने कार्य गर्ने गराउने ।
- (ट) नगर कार्यपालिका,बिभिन्न समिति,उप समिति विभाग तथा शाखाहरुबाट लागु हुने नीति नियम,निर्णय मापदण्ड र नगरपालिकाको विधमान कानुन कार्यान्वयन गर्ने ।
- (ठ) नगरमा सु व्यवस्था कायम गर्ने,नगरपालिकाको चल अचल सम्पति , भवन,जग्गा,पार्क,मेशिन,उपकरण आदिको सुरक्षा गर्ने ।
- (ड) नगर पालिका क्षेत्रमा इजाजत विना पेशा व्यवसाय गरेको फेला परेमा सम्बन्धित निकायबाट पेशा/व्यवसायको दर्ता नवीकरण गर्न लगाउने । त्यस्ता पेशा/व्यवसाय नगरपालिकामा दर्ता भए नभएको र दर्ता भए पनि नवीकरण भए नभएका हेरी वा नवीकरण गर्न लगाउने ।
- (ढ) नगर क्षेत्रमा बिते लेखन,पोल व्यानर,क्रस व्यानर र विज्ञापन नीतिले निषेध गरेको विज्ञापन प्रचार प्रसार सामग्री तथा पोष्टर टाँस्ने कार्या पूर्णतया प्रतिबन्ध लगाउने, अटेर गर्नेलाई कारवाही गर्ने ।

- (ण) विना इजाजत व्यानर, होर्डिंग बोर्ड ग्लोबोर्ड लगायतका अन्याविग्यापन सामाग्री राहेको पाइएमा प्रकाउ गरि इजाजत इन लगाउने,नमानेमा कारवाही गर्ने ।
- (त) नगरपालिकाले संचालन गर्ने वा भाग लिने सभा, सम्मेलन, तालिम, अभ्यास आदि जस्ता कार्यक्रमहरुमा सुरक्षा प्रदान गर्ने र तोकिए बमोजिम नगरपालिकाको तर्फबाट प्रतिनिधित्व गर्ने ।
- (थ) नापतौल सामग्रिको चेक गर्ने,पसल व्यवसाय स्थलमा मूल्य सुची राख्न लगाई नियमित गर्ने ।
- (द) होटल,रेष्टुरेन्ट , गेष्ट हाउस, मसाज,पार्लर जस्ता व्यवसायमा हुने गतिविधिहरुको निरीक्षण गर्ने, मापदण्ड अनुरूप संचालन भएको नदेखिएमा कार्यवाहीको लागि पेश गर्ने ।
- (ध) नगरपालिका क्षेत्र भित्र सार्वजनी स्थलमा तास जुवा लगायत का विकृतिजन्य क्रियाकलापमा रोक लगाउने । अनुमति बिना जादु,सर्कस र आर्थिक संकलन गर्ने प्रकृतिका बिभिन्न खेलहरु संचालन गर्न नदिने ।
- (न) नगरपालिका क्षेत्रभित्र संचालनमा आएका अस्थायी प्रकृति बजारहरुको रेखदेख गर्ने, व्यापारीहरुको लागत राख्ने ।
- (प) अरुलाई बाधा पुग्ने गरि लाउड स्पिकर, रेडियो तथा ध्वनी उत्पादन गर्ने अन्य उपकरण प्रयोग गर्न नदिने ।

- (फ) धवानी, धुँवा प्रकाश अथवा अन्य कुनै कारणले सार्वजनिक रूपमा बाधा पुग्ने गरि उधोग धन्दा, व्यापार, व्यवसाय वा ने कुनै किसिमको कार्यक्रम संचालन गर्न वा सार्वजनिक रूपमा बाधा पुग्ने गरि व्यक्ति विशेषले कुनै कार्य गर्न रोका लगाउने । कुनै उधोग व्यापार व्यवसाय वा व्यक्तिले कुनै कार्य गर्दा प्रदुषण उत्पन्न भएमा त्यसलाई नियन्त्र गर्न लगाउने ।
- (ब) पार्किंग स्थलको रेखदेख र व्यवस्थापन गर्ने ।
- (भ) नगर क्षेत्र भित्रका निजि सुरक्षा गार्ड आपूर्ति व्यवसाय संचालन गर्ने फर्म, कम्पनि संचालकहरुको सुची तयार गरि राख्ने अनुगमन गर्ने ।
- (म) दमकल सेवालाई २४ सै घण्टा चुस्त र दुरुस्त राख्नको लागि दमकल कर्मचारीलाई आवश्यक सहयोग पुरयाउने ।
- (य) विपद, महामारी भएमा उद्दार तथा राहतका लागि तुरुन्त परिचालित हुने ।
- (र) नगरपालिकाक मातहतका शाखा, आयोजना, कार्यक्रम अन्तरगत तोकिए बमोजिमका कार्यहरु गर्ने गराउने ।
- (ल) माथि खण्ड (र) बमोजिमका शाखा, आयोजनाबाट कार्यान्वयका लागि प्राप्त भएका आदेश तथा निर्देशन ककार्यान्वयन गरि सोको विवरण तोकिएको समय भित्र उपलब्ध गराउने ।

- (व) न्यायिक समितिले आदेश गरे बमोजिम सम्बन्धित पक्षहरु कँहा म्याद तामेली गर्ने र पुर्जा ,सुचना बुझाउने ।
- (श) न्यायिक समितिले गरेका मिलापत्र तथा निर्णय कार्यान्वयन गर्ने ।
- (ष) नगरपालिकाको सुरक्षा गर्ने,पालोपहरा दिने ।
- (स) नगरपालिकाबाट तोकिएका अन्य कार्यहरु गर्ने गराउने ।

(२) उपदफा (१) बमोजिमका कार्यहरु गर्दा नगर प्रहरी कर्मचारीले स्थानीय प्रहरी सँग समन्वय गरेर कार्य गर्नु पर्ने छ ।

(३) नगर प्रहरी कर्मचारीको कार्य विवरण तयार गर्दा उपदफा (१) अन्तरगत उल्लेख भएका काम कर्तव्य र अधिकारलाई आधार मानि तयार गरिने छ ।

(४) यस दफा बमोजिम नगर प्रहरी कर्मचारीले कारवाही गर्दा असुल गर्ने जरिवाना रकम तथा कुनै सामग्री हटाउदा लागेको खर्च असुल सम्बन्धि व्यवस्था आर्थिक ऐनले तोके बमोजिम हुनेछ ।

परिच्छेद-४

दरबन्दी शृजना र पदपूर्ति सम्बन्धि व्यवस्था

७. पद तथा दरबन्दी सृजना सम्बन्धि व्यवस्था : (१) नगरपालिकामा रहने नगर प्रहरीको बिभिन्न पद / तह तथा दरबन्दीको सृजना र खारेजी सम्बन्धि व्यवस्था नगर सभाले निर्णय गरे बमोजिम हुनेछ ।

(२) दरबन्दी सृजना तथा खारेजीका लागि प्रस्ताव पेश गर्नु भन्दा अघि सो पद सृजना गर्नु पर्ने कारण, प्रस्ताविक पदले गर्नु पर्ने कामको विवरण, मौजुदा दरबन्दी बाट थप गरेको कार्य बोझ सम्हाल्न सक्ने नसक्ने अवस्था, आर्थिक क्षमता तथा प्रस्ताविक पदले संगठनात्मक स्वरूपमा पर्ने प्रभाव समेतका बिषयमा स्पष्ट गरि सभा समक्ष पेश गर्नु पर्ने छ । उपदफा (१) मा जुनसुकै कुरा लेखिएको भए तापनि यो कार्यविधि लागु हुनु भन्दा अगाडी नगर सभाबाट स्वीकृत भएका नगर प्रहरी तथा सुरक्षा गार्डका दरबन्दीहरु यसै कार्यविधि अनुसार स्वीकृत दरबन्दी मानिनेछन । नगरप्रहरीको कुल दरबन्दी कायम गर्दा सुरक्षा गार्डको रूपमा राखिने कर्मचारीको दरबन्दीलाई समेत समावेश गरि कायम गरिने छ ।

८. **नगर प्रहरी कर्मचारीको शुरु नियुक्ति हुने पदहरु :** स्थानीय कर्मचारी सम्बन्धि ऐन तथा नियमावली जा रि नहुदा सम्म नगर प्रहरी सहायक निरीक्षक / सहायक निरीक्षक र नगर प्रहरी जवानका पदहरुमा दफा १० बमोजिम खुला प्रक्रिया द्वारा पूर्ति गरिनेछ । अन्य पदहरुमा आन्तरिक मुल्यांकनद्वारा पदपूर्ति गरिनेछ ।
९. **नियुक्ति गर्ने अधिकारि :** नगर प्रहरी कर्मचारी छनौट तथा सिफारिस समितिको सिफारिसमा प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतले नगर प्रहरीको नियुक्ति गर्ने छन् ।
१०. **पदपूर्ति गर्ने तरिका :** (१) नगर प्रहरी कर्मचारीको पदपूर्ति देहाय बमोजिम गरिनेछ ।

सि.नं.	पद	खुल्ला प्रक्रियाद्वारा	आन्तरिक मुल्यांकन द्वारा	जम्मा	कैफियत
१.	नगर प्रहरी निरीक्षक/ सहायक निरीक्षक	१००%	-	१००%	
२.	नगर प्रहरी हवलदार	-	१००%	१००%	पहिलो पटक खुल्ला प्रक्रिया बाट १००%
३.	नगर प्रहरी जवान	१००%	-	१००%	

तर यस दफामा जुनसुकै कुरा उल्लेख भएको भए तापनि स्थानीय कर्मचारी सम्बन्धि कानून नबनेको अबस्थामा नगर प्रहरी हवलदारको पदपूर्ति गर्नु पर्ने आवश्यकता महशुस भएमा नगर कार्यपालिकाले नगर प्रहरी कर्मचारीहरुको कुल दरबन्दीमा नबढ्ने गरि नगरपालिकामा हाल कार्यरत नगर प्रहरी कर्मचारीहरु मध्येबाट कार्य अनुभव, योग्यता, कार्य क्षमता , नेतृत्व गर्न सक्ने क्षमताको आधारमा नगर प्रहरी जवानलाई नगर प्रहरी हवालादारको पदमा नियुक्ति गर्न सिफारिस गर्न सक्ने छ । यस दफाको प्रयोजनको लागि नगर प्रहरी हवलदारको पदमा नियुक्तको लागि योग्यता कायम गर्दा एस.एल.सि.वा सो सरह उत्तिर्ण गरेको कायम गरिने छ । खुल्ला प्रक्रियाद्वारा पदपूर्ति गर्दा नगर प्रहरीलाई समावेशी बनाउन यथा सम्भव प्रयत्न गरिनेछ ।

११. **खुल्ला प्रक्रियाद्वारा पदपूर्ति हुने पदको आवश्यक योग्यता :** (१) नगर प्रहरी निरीक्षक / सहायक निरीक्षक पदको आवश्यक योग्यता देहाय अनुसार हुनेछ ।

- (क) दरखास्त आह्वान भएको सालको बैशाख १ गते २१ बर्ष उमेर पुगेको र ४० वर्षा ननाघेको ।
- (ख) नेपाल सरकारबाट मान्यता प्राप्त शिक्षण संस्थाबाट प्रमाण पत्र वा सो सरह उत्तिर्ण गरेको ।
- (ग) नैतिक पतन देखिने कुनै फौजदारी अभियोगमा सजाय नपाएको ।
- (घ) महिलाहरुको लागि घटीमा ५ फिट र पुरुषको लागि घटीमा ५ फिट २ इन्च उचाई भएको ।
- (ङ) छाती नाफुल्लाउदा घटीमा ३१ इन्च र फुल्लाउदा ३३ इन्च भएको ।
- (च) आखा माइनस २ वा प्लस २ भन्दा बढी कमजोर नभएको ।
- (छ) नेपाली नागरिकताको प्रमाण पत्र भएको ।
- (ज) स्वीकृत चिकित्सकबाट निरोगिताको प्रमाण पत्र प्राप्त गरेको ।
- (२) नगर प्रहरी जवानमा खुला प्रक्रियाद्वारा पदपूर्ति गर्दा आवश्यक पर्ने योग्यता देहाय अनुसार हुने छ ।
- (क) दरखास्त दिने सालको बैशाख १ गते १८ बर्ष उमेर पुरा भएको २३ बर्ष ननाघेको ।
- (ख) मान्यता प्राप्त शिक्षण संस्थाबाट एस.ई.ई. वा सो सरहको परिक्षा उत्तिर्ण गरेको ।
- (ग) नैतिक पतन देखिएको कुनै फौजदारी अभियोगमा सजाय नपाएको ।

- (घ) महिलाहरुको लागि घटीमा ५ फिट र पुरुषको लागि घटीमा ५ फिट २ इन्च उचाई भएको ।
- (ङ) छाती नाफुल्लाउदा घटीमा ३१ इन्च र फुल्लाउदा ३३ इन्च भएको ।
- (च) आखा माइनस २ वा प्लस २ भन्दा बढी कमजोर नभएको ।
- (छ) नेपाली नागरिकताको प्रमाण पत्र भएको ।
- (ज) स्वीकृत चिकित्सकबाट निरोगिताको प्रमाण पत्र प्राप्त गरेको ।

१२. पदपूर्ति समिति : नगर प्रहरी कर्मचारीको पदपूर्ति गर्दा नगराईन नगरपालिकामा करारमा प्राविधिक कर्मचारी व्यवस्थापन गर्ने सम्बन्धि कार्यविधि २०७५ को ब्यबस्था अनुसार प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतको संयोजकत्वमा तोकिए बमोजिमको सदस्य रहने गरि नगर प्रहरीको पदपूर्ति समिति हुनेछ । नगर प्रहरीको पदपूर्तिको लागि छनौट प्रक्रियामा स्थानीय प्रहरी कार्यालयको प्रमुखलाई विज्ञको रुपमा आमन्त्रण गरिनेछ ।

१३. सेवा कारार सम्बन्धि व्यवस्था : (१) समितिले खुल्ला प्रक्रिया द्वारा पद पूर्ति हुने पदमा आवश्यक योग्यता पुगेका व्यक्तिहरुलाई निजहरुको योग्यता परिक्षण गरि सेवा करारमा नियुक्ति गर्न नगर कार्यपालिकाको कार्यालयमा सिफारिस गर्न सक्नेछ ।

(२) उपदफा (१) बमोजिम सिफारिस भै आएका उमेदवारलाई नगर कार्यपालिकाको कार्यालयले सेवा करारमा नियुक्ति गर्नेछ ।

(३) उपदफा (२) बमोजिम सेवा करारमा लिने निर्णय गर्दा सेवा करारको अवधि ,पाउने पारिश्रमिक तथा अन्य सुबिधा समेत उल्लेख गरि निर्णय गर्नु पर्ने छ ।

(४) उपदफा (२) र (३) बमोजिमको निर्णय पश्चात प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतले सेवा शर्तहरू र सुविधाका कुराहरू समेत स्पष्ट उल्लेख गरि सेवा करारमा लिने व्यक्तिसंग बढीमा १ बर्षका लागि सेवा करार सम्झौता गर्नु पर्नेछ ।

(५) सम्झौता बमोजिम सेवा करार को अवधि समाप्त भए पश्चात पनि सेवा करारमा लिएको व्यक्तिको सेवा सन्तोषजनक भएमा नगर कार्यपालिकाको निर्णय बमोजिम सेवा करारको अवधि थप गरि प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतले पुनः सम्झौता गर्न सक्नेछ ।

(६) यस दफा बमोजिम सेवा करारमा नियुक्ति नियुक्ति व्यक्तिले सम्झौतामा उल्लेख भए बाहेका अन्य कुनै सुबिधा सहूलियतको दाबि गर्न पाउने छैन ।

(७) यस दफा बमोजिम सेवा करारमा नियुक्ति गर्दा तट पदलाई आवश्यक पर्ने योग्यता समेतलाई आधार लिई नियुक्ति सम्बन्धि कारवाही अगाडी बढाउनु पर्ने छ ।

१४. आपूर्तिकर्ता सँग बाट सेवा करारमा सुरक्षा जनशक्ति प्राप्त गर्न सक्ने : नगरपालिकाले सुरक्षा जनशक्ति आपूर्ति व्यवसाय संचालन गर्ने कुनै फर्म,कम्पनि संचालकहरू बाट सेवा काराका बिभिन्न सर्त तोकी निश्चित समयका लागि सेवा करार सम्झौता द्वारा आपूर्ति व्यवस्था गर्न सक्नेछ ।

परिच्छेद -५

नगरपालिका प्रशासन र नगर प्रहरी बिचको सम्बन्ध

१५. प्रशासनको नियन्त्रणमा रहने : (१) नगर प्रहरीको अनुशासन र आन्तरिक खटन पटन बाहेक समस्त नगर प्रहरी कर्मचारी नगर कार्यपालिकाको कार्यालयको प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत र प्रशासन शाख प्रमुखको प्रत्यक्ष रेखदेख र नियन्त्रणमा रहनेछन ।

(२) नगर प्रहरिअनुशासन र आन्तरिक खटन पटन सम्बन्धिकार्य सामान्यतया नगर प्रमुखले गर्नेछन ।

(३) उपदफा (२) मा जुनसुकै कुरा उल्लेख भएतापनि सुरक्षा गार्डमा खटिएको कर्मचारीको अनुशासन र आन्तरिक खटन पटन सम्बन्धि कार्य प्रशासन शाखा प्रमुखले गर्नेछ ।

१६. **नगर प्रहरी प्रमुख सम्बन्धि व्यवस्था :** (१) यस कार्यविधि बमोजिम नियुक्त नगर प्रहरी सहायक निरीक्षकले नगर प्रहरी प्रमुखको कार्य गर्नेछ । यस कार्यविधि बमोजिम नगर प्रहरी सहायक निरीक्षक नियुक्ति नहुदा सम्म दफा १० को प्रतिबन्धात्मक वाक्यांश बमोजिम नियुक्त नगर प्रहरी हवलदारले नगर प्रहरी प्रमुखको कार्य गर्न सक्नेछ ।

(२) सुरक्षा गार्डमा खटिएका नगर प्रहरी कर्मचारी बाहेक सबै नगर प्रहरी कर्मचारीहरु नगर प्रहरी प्रमुखको मातहतमा रहनेछन । निजको आदेश, निर्देशन तथा खटन पटन अनुसार अन्य नगर प्रहरी कर्मचारीहरु परिचालन हुनेछन ।

(३) नगर प्रहरी प्रमुखको अनुशासन र आन्तरिक खटन पटन गर्ने कार्य प्रशासन शाखा प्रमुखले गर्नेछ ।

(४) प्रशासन शाखा प्रमुखले नगर प्रहरी प्रमुख र सुरक्षा गार्डमा खटिएको नगर प्रहरी कर्मचारीको अनुशासन र आन्तरिक खटन पटन गर्ने कार्य गर्दा प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत सँग समन्वय गर्नु पर्नेछ ।

१७. **दोहोरो जिम्मेवारी दिन सकिने** : यस कार्यविधिको १० को प्रतिबन्धात्मक वाक्यांश बमोजिम नगर कार्यपालिकाले नगर प्रहरी हवलदार पदमा आन्तरिक मुल्यांकन द्वारा पदपूर्ति गर्दा सुरक्षा गार्डमा कार्यरत नगर प्रहरी कर्मचारीलाई नियुक्तिको सिफारिस गरेमा यस कार्यविधि बमोजिम नगर प्रहरी सहायक निक्षक नियुक्ति नहुदासम्म निजले नगर प्रहरी प्रमुखको कार्यभार सम्हाल्नुको साथै नगर पालिकाको सुरक्षा गार्ड सम्बन्धि अर्को व्यवस्था नगर्दासम्म सुरक्षा गार्डको कार्य समेत सम्पादन गर्नु पर्नेछ ।

परिच्छेद-६

विदा सम्बन्धि व्यवस्था

१८. **विदा अधिकारको कुरा होइन** : (१) नगर प्रहरी कर्मचारीले अधिकारको रूपमा विदाको दावी गर्न पाउने छैन ।

(२) विदा स्वीकृत गर्ने अधिकारीले आफ्नो स्व-विवेकले विदा स्वीकृत, अस्वीकृत गर्न सक्नेछ । निजले विदा बसेको नगर प्रहरीको विदा रद्द गरि बोलाइ काममा लगाउन सक्नेछ ।

(३) विदा लिने बिधि, विदा सम्बन्धि शर्तहरु र अन्य कुराहरु नगरपालिकाको कर्मचारी प्रशासन सम्बन्धि विधिमान कानून बमोजिम हुने छ ।

१९. **विदा सम्बन्धि व्यवस्था** : नगर प्रहरीले पाउने विदाको सम्बन्धमा सेवा करार सम्झौतामा उल्लेख भए बमोजिम हुनेछ । सेवा करार संझौतामा उल्लेख नभएकोमा सार्वजनिक विदा (पालो मिलाई बस्नु पर्ने बाहेकमा) बाहेक मासिक एक दिन (भैपरी तथा पर्व) बिदा पाउनेछन ।
२०. **विदा स्वीकृत नगराइन कार्यालयमा अनुपस्थित हुने उपर कार्यवाही** : बिदा नलिई कार्यालयमा अनुपस्थित हुने नगर प्रहरी कर्मचारीलाइ गयल गरि तलब कट्टी गरिनेछ ।
२१. **झुटो कारण देखाई बिदा बसेमा कारवाही हुने** : झुटो कारण देखाई बिदा बसेको पाइएमा त्यस्तो प्रहरी कर्मचारी सजायको भागीदार हुनेछ ।

परिच्छेद - ७

आचरण

२२. **नगर प्रहरीको आचरण** : नगर प्रहरी कर्मचारीले देहाय बमोजिमको आचरणको पालना गर्नु पर्ने छ ।
- (क) आफ्नो कार्यालयको काममा कुनै असर पर्ने गरि आफु वा परिवारका सदस्य समेतले नगरपालिकाको पुर्व स्वीकृत बिना कोहि कसै संगबाट दाड, वक्स पुरस्कार वा उपहार स्वीकार गर्नु हुदैन ।

- (ख) कुनै किसिमको चन्दा माग्नु वा लिन हुँदैन ।
- (ग) आफु वा आफ्ना परिवारको नाममा कुनै अचल सम्पति खरिद गर्नु पर्दा नगरपालिकाको स्वीकृत लिनु पर्नेछ ।
- (घ) आफु वा आफ्ना परिवारका सदस्यको नाममा रहेको चल अचल सम्पति नगद , सुन,चादी ,शेयर र बैंक ब्यालेन्स विवरण सहितको सम्पति विवरण सेवा प्रवेश गरेको ३ महिना भित्र र हरेक आर्थिक बर्ष समापन भएको मितिले ६० दिन भित्र यस्तो सम्पति विवरण नगरपालिकामा पेश गर्नु पर्नेछ ।
- (ङ) नगरपालिकाको स्वीकृत बेगर कुनै व्यापार गर्न पाइने छैन ।
- (च) नगरपालिकामा आफ्नो कर्तव्य पालनाको सन्दर्भमा वा कार्यालयका आफ्नो जानकारीमा आएका कुनै सुचनाहरु नगरपालिकाको आख्तियारी बिना कोहि कसैलाई दिनु हुँदैन ।
- (छ) रेडियो वा कुनै पत्र पत्रिकामा बेनामी कुनै लेख प्रकाशित गर्न वा प्रसारण गर्नु हुँदैन तर साहित्यक रचनाहरु प्रकाशन गर्न पाइनेछ ।
- (ज) मगरपालिकालाई खलल पुग्ने गरि वा नगरपालिकाका नीति बिरुद्ध कुनै भाषण,संवाद वा लेख रचना प्रकाशन गर्न पाइनेछैन ।

- (झ) निर्वाचनमा कुनै पनि राजनैतिक दलका लागि मत माग्ने वा निर्वाचनमा प्रभाव पार्ने उदेश्यले भाग लिनु हुदैन ।
- (ञ) समय पालन वा नियमिततामा नगर प्रहरी कर्मचारिचुस्त दुरुस्त हुनु पर्नेछ ।
- (ट) आफ्नो कर्तव्य तत्परताका साथ पालना गर्नु पर्नेछ ।
- (ठ) आफु भन्दा माथका अधिकृतले दिएको आदेश पालना गर्ने र माथिका अधिकृतहरु उपर उचित आदर देखाउनु पर्नेछ ।
- (ड) आफ्नो मतलब साध्य पार्न कुनै अनुचित प्रभाव पार्नु हुदैन ।
- (ढ) बहु विवाह ,बाल विवाह र अनमेल बिबाह गर्नु हुदैन । प्रचलित कानुन विपरित हुने गरि विवाह गर्नु गराउनु हुदैन ।
- (ण) नगरपालिकाको आलोचना गर्न पाइने छैन ।

परिच्छेद - ८

सजाँय र पुनरावेदन

२३. सजाँय : (१) उचित र पर्याप्त कारण भएमा प्रशासन शाखा प्रमुखको सिफारिसमा नगर प्रहरी कर्मचारीलाई प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतले देहाय बमोजिम सजाँय गर्न सकिनेछ ।

(क) लिखित चेतावनी दिने ।

(ख) तलब कट्टा गर्ने ।

- (ग) प्रहरी कर्मचारीको लापरवाहीको कारण नगरपालिकालाई हानि नोकसानी भएमा त्यसरी नोकसानी भएको बिगो बराबरको रकम निजलाई भुक्तानी दिनु पर्ने जुनसुकै श्रोत वा अन्य श्रोतबाट सरकारी बाँकी सरह असुल उपर गरिनेछ ।
- (घ) सेवाबाट बरखास्त गर्ने : नगर प्रहरी कर्मचारीलाई सेवाबाट हटाउनु अप्रने पर्याप्त प्रमाण र कारण भएमा स्पष्टिकरण सहित सामान्य प्रक्रियाबाट सजाँय गरि सेवाबाट हटाउनु सकिनेछ ।
- (ङ) प्रहरी कर्मचारीलाई यस दफा बमोजिम कारवाही गर्नु भन्दा पहिला निजलाई सफाइको मौका दिइनेछ ।

परिच्छेद -९

तलब,भत्ता तथा अन्य सुबिधा सम्बन्धि व्यवस्था

२४. नगर प्रहरीको तलब भत्ता सम्बन्धि व्यवस्था ; (१) नगरपालिकामा सेवा करारमा नियुक्ति हुने नगर प्रहरीको तलब भत्ता र अन्य सुबिधा सेवा करार सम्झौतामा उल्लेख भए बमोजिम उपलब्ध गराइनेछ । सो बाहेक अन्य सुबिधा उपलब्ध हुने छैन ।
- (२) नगर कार्यपालिकाले समय समयमा निर्णय गरि थप सेवा सुबिधा उपलब्ध गराउन सक्ने छ ।
२५. नगर प्रहरी कर्मचारीको पोषाक सम्बन्धि व्यवस्था : (१) नगरपालिकाले नगर प्रहरी कर्मचारीले लगाउने पोशाकको रंग, किसिम, ड्रेस, कोड तोकी दिन सक्नेछ ।

(२) नगरपालिकाले नगर प्रहरी कर्मचारीलाई बर्षको एक पटक नगर पालिकाका अन्य कर्मचारीहरूले पाए सरह पोषाक भत्ता उपलब्ध गराउनेछ । यस्तो पोषाक भत्ता प्रत्येक बर्षको चैत्र महिनाको तलब भत्ता भुक्तानी गर्दा साथै भुक्तानी दिइनेछ ।

(३) यस दफा बमोजिम तोकिए बमोजिमको पोषाक प्राप्त गर्ने प्रहरी कर्मचारीले अनिवार्य रुपमा त्यस्तो पोषाक लगाउनु पर्नेछ ।

परिच्छेद -१०

विविध

२६. तालिम सम्बन्धि व्यवस्था : (१) नगर प्रहरीलाई आधारभूत तालिमको अतिरिक्त समय समयमा पुनरताजगी तालिम उपलब्ध गराइनेछ ।

(२) यसरी दिइने तालिमको लागि बिज्ञ समुहद्वारा पाठ्यक्रम तर्जुमा गरि सोहि अनुरूप तालिम प्रदान गरिनेछ ।

(३) प्रत्येक पदमा कार्यरत प्रहरी कर्मचारीले तोकिए बमोजिमको तालिम अनिवार्य रुपमा लिनु पर्नेछ ।

(४) तालिम सम्बन्धि अन्य व्यवस्था तोकिए बमोजिम हुनेछ ।

२७. चाड पर्व खर्च पाउने : नगर प्रहरी कर्मचारीले आफुले आफ्नो धर्म संस्कृति परम्परा अनुसार मनाइने मुख्य चाडपर्वमा खाइपाई आएको एक महिना बराबरको तलब आर्थिक बर्षको एक पटक चाडपर्व खर्चको रुपमा प्राप्त गर्नेछन ।

२८. **उमेर हद** : यस कार्यविधिको दफा १३ को उपदफा (५) मा जुनसुकै कुरा उल्लेख भएको भएतापनि नगर प्रहरी कर्मचारीलाई निजको उमेर ५८ वर्ष पुरा भए पछि निजलाई सेवा करारमा निरन्तरता दिइने छैन ।
२९. **यसै कार्य बिधि बमोजिम भएको मानिने** : नगरपालिकामा यो कार्यविधि लागु हुनु भन्दा अगाडी नियुक्ति भएका नगर प्रहरी कर्मचारीहरु यसै कार्यविधि बमोजिम नियुक्त भएको मानिनेछ ।
३०. **बाधा अड्काउ फुकाउने अधिकार** : यस कार्यविधि कार्यान्वयन गर्ने सिलसिलामा कुनै बाधा अड्काउ आइ परेमा त्यस्तो बाधा अड्काउ फुकाउने अधिकार नगर कार्यपालिकालाई हुनेछ ।
३१. **प्रचलित कानुन बमोजिम हुने** : यस कार्यविधिमा उल्लेख भएका विषयहरुमा यसै बमोजिम र अन्य बिषयमा प्रचलित नगरपालिकाका अन्य कानुन तथा प्रचलित नेपाल कानुन बमोजिम हुनेछ ।
३२. **कार्यविधिमा संशोधन** : यस कार्यविधि कार्यान्वयन गर्ने क्रममा संशोधन गर्नु पर्ने भएमा आवश्यकता अनुसार नगर कार्यपालिकाले संशोधन गर्न सक्नेछ । त्यस्तो संशोधन स्थानीय राजपत्रमा प्रकाशन भए पछि लागु हुनेछ ।

प्रमाणिकरण मिति : २०८०/०३/२० गते

आज्ञाले,
राम गुलाम लाल कर्ण
प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत

नगराईन नगरपालिकाद्वारा प्रकाशित

मुल्य रु. १० /-